

Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011

2011 mccc 3

1 Dyletswydd i ddarparu systemau llethu tân awtomatig

- (1) Rhaid i waith adeiladu y mae'r Mesur hwn yn gymwys iddo, mewn perthynas â phob preswylfa y mae'n gymwys iddi, gydymffurfio â gofynion is-adran (4) unwaith—
 - (a) y bydd y gwaith wedi'i gwblhau, neu
 - (b) y bydd y breswylfa wedi'i meddiannu at ddibenion preswyl, pa un bynnag sydd gynharaf.
- (2) Yn ddarostyngedig i is-adran (3), mae'r Mesur hwn yn gymwys i waith adeiladu yng Nghymru sy'n cynnwys—
 - (a) adeiladu adeilad i fod yn un breswylfa neu fwy,
 - (b) trosi adeilad, neu ran o adeilad, i fod yn un breswylfa neu fwy,
 - (c) isrannu un breswylfa bresennol neu fwy er mwyn creu un breswylfa newydd neu fwy, neu
 - (d) cyfuno preswylfeydd presennol er mwyn creu preswylfa newydd neu breswylfeydd newydd.
- (3) Nid yw'r Mesur hwn yn gymwys i waith adeiladu—
 - (a) sy'n cael ei gyflawni at ddibenion unrhyw un o swyddogaethau Gweinidogion y Goron, neu
 - (b) os yw rheoliadau adeiladu sy'n gosod gofynion o ran darparu systemau llethu tân awtomatig yn gymwys i'r gwaith hwnnw neu os y byddai'n gymwys oni bai am gyfarwyddyd o dan adran 8 o Ddeddf 1984 sy'n hepgor gofynion o'r fath.
- (4) Gofynion yr is-adran hon yw—
 - (a) bod rhaid darparu system llethu tân awtomatig ym mhob preswylfa,
 - (b) bod y system yn gweithio'n effeithiol, ac
 - (c) bod y system yn cydymffurfio â'r cyfryw ofynion ag a ragnodir.

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Measure yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys
ar gyfer y Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011. (See end of Document for details)*

- (5) Mae'r cyfeiriadau yn is-adran (4) at system llethu tân awtomatig hefyd yn cynnwys unrhyw gyflenwad ynni, dŵr, neu sylwedd arall, sy'n angenrheidiol er mwyn sicrhau bod y system yn gweithio'n effeithiol.

Gwybodaeth Cychwyn

- I1** A. 1(4) mewn grym ar 8.4.2011 at ddibenion penodedig, gweler **a. 9(2)(a)**
- I2** A. 1(1)-(3) mewn grym ar 30.4.2014 at ddibenion penodedig ac 1.1.2016 at ddibenion penodedig gan O.S. 2013/2727, **ergl. 2(1)(a)(2)** (ynghyd ag **ergl. 2(3)**)
- I3** A. 1(4) mewn grym ar 30.4.2014 at ddibenion penodedig ac 1.1.2016 at ddibenion penodedig gan O.S. 2013/2727, **ergl. 2(1)(b)(2)** (ynghyd ag **ergl. 2(3)**)
- I4** A. 1(5) mewn grym ar 30.4.2014 at ddibenion penodedig ac 1.1.2016 at ddibenion penodedig gan O.S. 2013/2727, **ergl. 2(1)(c)(2)** (ynghyd ag **ergl. 2(3)**)

PROSPECTIVE

2 Gorfodi

- (1) Ac eithrio fel y darperir gan is-adran (3), dyletswydd awdurdod lleol yw gorfodi darpariaethau'r Mesur hwn mewn perthynas â'i ardal.
- (2) Mae Atodlen 1 yn gwneud darpariaeth ynghylch gorfodi gan awdurdodau lleol
- (3) Caiff is-adran (1) rym yn ddarostyngedig i ddarpariaethau Atodlen 2 (Gwaith adeiladu a oruchwylir gan rywun ac eithrio awdurdodau lleol).

Gwybodaeth Cychwyn

- I5** A. 2 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 9(3)**

3 Darparu gwybodaeth

- (1) Lle y bydd, yn unol â rheoliadau adeiladu—
- hysbysiad yn cael ei roi i awdurdod lleol o gynnig i wneud gwaith adeiladu y mae'r Mesur hwn yn gymwys iddo, neu
 - cynlluniau llawn o waith o'r fath yn cael eu hadneuo gydag awdurdod lleol, rhaid i hysbysiad neu gynlluniau o'r fath gynnwys y cyfryw wybodaeth ag sy'n ofynnol o dan is-adran (2) neu rhaid i wybodaeth o'r fath fynd gydag ef, a rhaid cynnwys y cyfryw ffi a ragnodir.
- (2) Yr wybodaeth sy'n ofynnol gan yr is-adran hon yw'r cyfryw wybodaeth, at ddibenion dangos bod modd i'r gwaith, unwaith y caiff ei gwblhau, gydymffurfio â gofynion adran 1(4), ac sydd, boed mewn perthynas â ffurf neu â chynnwys, wedi'i rhagnodi.
- (3) Os, ar ôl rhoi hysbysiad o'r fath neu adneuo cynlluniau o'r fath, nad yw'r wybodaeth sy'n ofynnol gan is-adran (2)—
- yn gyflawn ym marn yr awdurdod lleol, neu
 - yn dangos bod modd i'r gwaith, unwaith y caiff ei gwblhau, gydymffurfio â gofynion is-adran 1(4) ym marn yr awdurdod lleol,

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Measure yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys
ar gyfer y Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011. (See end of Document for details)*

rhaid i'r awdurdod, o fewn y cyfnod perthnasol, roi hysbysiad yn ysgrifenedig o'r farn honno i'r person a roddodd yr hysbysiad hwnnw neu, yn ôl y digwydd, y person a adneudd y cynlluniau hynny, gan nodi'r rhesymau dros y farn honno.

- (4) Caiff person sydd wedi cael hysbysiad o dan is-adran (3) ddiwygio'r wybodaeth y mae'r hysbysiad yn perthyn iddi a'i chyflwyno i'r awdurdod lleol, ac, yn yr achos hwnnw, ni fydd grym i'r hysbysiad a roddir o dan is-adran (3), ac, yn ddarostyngedig i is-adran (5), bydd is-adrannau (2) a (3) yn gymwys mewn perthynas â'r wybodaeth honno fel pe bai wedi'i chynnwys yn yr hysbysiad neu'r cynlluniau y cyfeirir atynt yn is-adran (1) neu fel pe bai wedi mynd gyda hwy.
- (5) Os caiff gwybodaeth ddiwygiedig ei chyflwyno o dan is-adran (4), bydd y cyfnod perthnasol y cyfeirir ato yn is-adran (3) yn mynd o'r dyddiad y cafodd yr awdurdod lleol yr wybodaeth.
- (6) At ddibenion y Mesur hwn, ystyr "y cyfnod perthnasol" ("*the relevant period*") yw pum wythnos neu'r cyfryw gyfnod estynedig sy'n dod i derfyn heb fod yn hwyrach na deufis ar ôl—
 - (a) rhoi'r hysbysiad neu adneuo'r cynlluniau, neu
 - (b) pan fydd is-adran (4) yn gymwys, y dyddiad y cafodd yr awdurdod lleol yr wybodaeth,ag a gytunir yn ysgrifenedig cyn diwedd y pum wythnos ar y cyd â'r awdurdod lleol a'r person sy'n rhoi'r cyfryw hysbysiad neu'n adneuo'r cyfryw gynlluniau.
- (7) Mewn unrhyw achos pan fydd cwestiwn yn codi ynghylch cywirdeb barn awdurdod lleol y seiliwyd hysbysiad a roddwyd o dan is-adran (3) arni, caiff y person y cafodd y cyfryw hysbysiad ei roi iddo gyfeirio'r mater at Weinidogion Cymru i'w benderfynu a chaiff Gweinidogion Cymru ddiddymu, addasu neu gadarnhau'r hysbysiad.
- (8) Rhaid i'r ffi a ragnodir fynd gydag unrhyw gyfeiriad at Weinidogion Cymru o dan is-adran (7).

Gwybodaeth Cychwyn

16 A. 3(1)(2) mewn grym ar 8.4.2011 at ddibenion penodedig, gweler **a. 9(2)(a)**

PROSPECTIVE

4 Dilysu a chyflwyno dogfennau

Mae darpariaethau'r adrannau canlynol o Ddeddf 1984 yn gymwys mewn perthynas â dogfennau yr awdurdodir neu y gorfodir eu rhoi, eu gwneud, eu dyroddi neu'u cyflwyno o dan y Mesur hwn, fel y maent yn gymwys mewn perthynas â'r rhai a roddir, a wneir, a ddyroddir neu a gyflwynir o dan y Ddeddf honno—

- (a) adran 93 (dilysu dogfennau),
- (b) adran 94 (cyflwyno dogfennau), ac
- (c) adran 94A (cyflwyno dogfennau'n electronig).

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Measure yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys
ar gyfer y Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011. (See end of Document for details)*

Gwybodaeth Cychwyn

17 A. 4 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 9(3)**

PROSPECTIVE

5 Erlyn am dramgwyddau

Dim ond y canlynol sy'n cael cychwyn achos llys mewn perthynas â thramgwydd a grëwyd gan y Mesur hwn neu oddi tano—

- (a) yr awdurdod lleol, neu
- (b) Gweinidogion Cymru.

Gwybodaeth Cychwyn

18 A. 5 ddim mewn grym ar Gymeradwyaeth Frenhinol, gweler **a. 9(3)**

6 Dehongli

(1) Yn y Mesur hwn—

ystyr “awdurdod lleol” (“*local authority*”) yw cyngor sir neu gyngor bwrdeistref sirol yng Nghymru,

ystyr “y Cynulliad” (“*the Assembly*”) yw Cynulliad Cenedlaethol Cymru, “Deddf 1984” (“*the 1984 Act*”) yw [Deddf Adeiladu 1984 \(p.55\)](#),

ystyr “gwaith adeiladu” (“*building work*”) yw gwaith i godi, estyn neu addasu adeilad,

[^{F1}“mae i “fflat” (“*flat*”) yr ystyr a roddir i “flat” yn rheoliad 2(1) o Reoliadau Adeiladu 2010(1)”]

[^{F1}“mae i “tŷ annedd” (“*dwelling-house*”) yr ystyr a roddir i “dwelling-house” yn rheoliad 2(1) o Reoliadau Adeiladu 2010”]

“hysbysiad corff cyhoeddus” (“*public body's notice*”) yw'r ystyr a roddir iddo yn Rhan 2 o Ddeddf 1984,

“hysbysiad cychwynol” (“*initial notice*”) yw'r ystyr a roddir iddo yn Rhan 2 o Ddeddf 1984,

ystyr “perchennog” (“*owner*”) yw'r ystyr a roddir iddo yn Neddf 1984,

ystyr “preswylfa” (“*residence*”) yw—

- (a) tŷ annedd,
- (b) fflat,
- (c) [^{F2}man yng Nghymru lle y mae gwasanaeth cartref gofal o fewn ystyr Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 yn cael ei ddarparu'n gyfan gwbl neu'n bennaf i bersonau sy'n 18 oed neu'n hŷn,]
- (d) [^{F3}neuadd breswyl;
- (e) ystafell neu gyfres o ystafelloedd, nad yw'n dŷ annedd nac yn fflat ac sy'n cael ei defnyddio gan un neu fwy o bersonau i fyw a chysgu ynddi

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Measure yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys
ar gyfer y Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011. (See end of Document for details)*

ac sy'n cynnwys ystafell mewn hostel neu dŷ preswyl, ond nid yw'n cynnwys—

- (i) ystafell mewn gwesty;
- (ii) ystafell mewn hostel sy'n cael ei darparu fel llety dros dro i'r rhai hynny sy'n preswyl fel arfer yn rhywle arall;
- (iii) ystafell mewn ysbyty neu sefydliad tebyg arall sy'n cael ei defnyddio fel llety i gleifion;
- (iv) ystafelloedd mewn carchar neu sefydliad troseddwy'r ifanc;
- (v) mangre ar gyfer lletya personau sydd wedi eu remandio ar fechnïaeth;
- (vi) mangre ar gyfer lletya personau y gall fod yn ofynnol iddynt, drwy orchymyn prawf breswyl yno, ^{F4}...]
- (ea) [^{F5}mangre lle y mae gwasanaeth llety diogel o fewn ystyr Rhan 1 o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (dccc 2) yn cael ei ddarparu, neu;]
- (f) [^{F6}man lle y mae gwasanaeth cartref gofal o fewn ystyr Rhan 1 o Ddeddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 yn cael ei ddarparu'n gyfan gwbl neu'n bennaf i blant, ond nid—
 - (i) sefydliad yn y sector addysg bellach fel y'i diffinnir gan adran 91(3) o Ddeddf Addysg Bellach ac Uwch 1992;
 - (ii) man lle y mae llety yn cael ei ddarparu at ddibenion—
 - (aa) gwyliau;
 - (bb) gweithgaredd hamdden, adloniant, chwaraeon, diwylliannol neu addysgol;

oni bai bod plentyn yn cael ei letya yno am fwy nag 28 o ddiwrnodau mewn unrhyw gyfnod o 12 mis; a]

lle y mae adeilad yn cynnwys un breswylfa neu fwy, yn cynnwys unrhyw ran o'r adeilad hwnnw y bwriedir iddo gael ei ddefnyddio gan y rheini sy'n byw yn y breswylfa honno neu'r preswylfeydd hynny at ddibenion atodol i'r feddiannaeth honno sy'n gyffredin â'i gilydd neu â defnyddwyr eraill yr adeilad,

ystyr “rhagnodwyd” (“*prescribed*”) yw wedi'i ragnodi gan reoliadau a wnaed gan Weinidogion Cymru,

ystyr “rheoliadau adeiladu” (“*building regulations*”) yw rheoliadau a wneir o dan adran 1 o Ddeddf 1984,

ystyr “swyddog awdurdodedig” (“*authorised officer*”) yw swyddog awdurdod lleol sydd wedi'i awdurdodi yn ysgrifenedig gan yr awdurdod hwnnw, boed yn gyffredinol neu'n benodol, i weithredu mewn materion o fath arbennig neu mewn mater penodol, ac

ystyr “swyddog priodol” (“*proper officer*”), mewn perthynas â phwrpas ac ag awdurdod lleol, yw swyddog a benodwyd at y diben hwnnw gan yr awdurdod hwnnw.

[^{F7}(1A) Yn is-adran (1), ystyr “plentyn” yw person sydd o dan 18 oed.]

- (2) Yn ddarostyngedig i is-adran (3), caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, ddiwygio diffiniad “preswylfa” yn is-adran (1) drwy—
 - (a) ychwanegu dosbarth o fangreoedd preswyl, neu
 - (b) diwygio'r disgrifiad o ddosbarth o fangreoedd preswyl sydd eisoes yn bodoli.

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Measure yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys
ar gyfer y Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011. (See end of Document for details)*

- (3) Yn is-adran (2), ystyr “mangreoedd preswyl” (“*residential premises*”) yw'r ystyr a roddir iddo yn—
- paragraff 7 o Ran 1 Atodlen 7 i Ddeddf Llywodraeth Cymru 2006 (p.32), unwaith y bydd mewn grym, neu,
 - tan hynny, Mater 11.1 yn Rhan 1 Atodlen 5 i'r Ddeddf honno.

Diwygiadau Testunol

- F1** Geiriau yn a. 6(1) wedi eu mewnosod (30.4.2014) gan Gorchymyn Diogelwch Tân Domestig (Diffinio Preswylfa) (Cymru) 2013 (O.S. 2013/2723), erglau. 1(2), **2(2)**
- F2** Geiriau yn a. 6(1) wedi eu hamnewid (2.4.2018) gan Rheoliadau Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (Diwygiadau Canlyniadol) 2018 (O.S. 2018/195), rhlau. 2(1), **44(2)(a)**
- F3** Geiriau yn a. 6(1) wedi eu hamnewid (30.4.2014) gan Gorchymyn Diogelwch Tân Domestig (Diffinio Preswylfa) (Cymru) 2013 (O.S. 2013/2723), erglau. 1(2), **2(3)(a)**
- F4** Gair yn a. 6(1) wedi ei hepgor (2.4.2018) yn rhinwedd Rheoliadau Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (Diwygiadau Canlyniadol) 2018 (O.S. 2018/195), rhlau. 2(1), **44(2)(b)**
- F5** Geiriau yn a. 6(1) wedi eu mewnosod (2.4.2018) gan Rheoliadau Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (Diwygiadau Canlyniadol) 2018 (O.S. 2018/195), rhlau. 2(1), **44(2)(c)**
- F6** Geiriau yn a. 6(1) wedi eu hamnewid (2.4.2018) gan Rheoliadau Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (Diwygiadau Canlyniadol) 2018 (O.S. 2018/195), rhlau. 2(1), **44(2)(d)**
- F7** A. 6(1A) wedi ei fewnosod (2.4.2018) gan Rheoliadau Deddf Rheoleiddio ac Arolygu Gofal Cymdeithasol (Cymru) 2016 (Diwygiadau Canlyniadol) 2018 (O.S. 2018/195), rhlau. 2(1), **44(3)**

Gwybodaeth Cychwyn

- I9** A. 6 mewn grym ar 8.4.2011, gweler **a. 9(2)(b)**

7 Darpariaeth drosiannol a darpariaeth ganlyniadol etc

- Caiff Gweinidogion Cymru, drwy orchymyn, wneud y cyfryw ddarpariaeth drosiannol, darpariaeth ddarfodol, darpariaeth ganlyniadol, darpariaeth arbed, darpariaeth gysylltiedig, darpariaeth atodol a darpariaeth arall ag y mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei bod yn angenrheidiol neu'n briodol mewn cysylltiad â'r Mesur hwn neu i roi llwyr effaith iddo.
- Mae'r ddarpariaeth y caniateir ei gwneud o dan yr adran hon yn cynnwys darpariaeth sy'n diwygio, diddymu neu fel arall yn addasu deddfiad, ond heb fod yn gyfyngedig i hynny.
- Yn yr adran hon, mae “deddfiad” yn cynnwys, ymhlith pethau eraill, Mesur Cynulliad, Deddf Cynulliad neu Ddeddf Seneddol, ac is-ddeddfwriaeth, pa un a ddaethant i rym cyn neu ar ôl i'r adran hon ddod i rym.

Gwybodaeth Cychwyn

- I10** A. 7 mewn grym ar 8.4.2011, gweler **a. 9(2)(b)**

*Statws Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Measure yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.
Newidiadau i ddeddfwriaeth: Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys
ar gyfer y Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011. (See end of Document for details)*

8 Rheoliadau a gorchmynion

(1) Mewn perthynas â rheoliadau neu orchmynion a wneir gan Weinidogion Cymru o dan y Mesur hwn—

- (a) rhaid eu gwneud drwy offeryn statudol,
- (b) caniateir gwneud darpariaeth wahanol ar gyfer achosion gwahanol, dosbarthiadau gwahanol o achosion a dibenion gwahanol,
- (c) caniateir gwneud unrhyw ddarpariaethau trosiannol, darfodol, canlyniadol, arbed, cysylltiedig neu atodol fel y gwêl Gweinidogion Cymru yn dda,
- (d) caniateir eu gwneud, yn achos rheoliadau sy'n rhagnodi materion at ddibenion adrannau 1(4)(c), 3(1) neu 3(2), dim ond ar ôl i Weinidogion Cymru gynnal y cyfryw ymgynghoriad ag y maent o'r farn ei fod yn briodol,
- (e) caniateir eu gwneud, yn achos—
 - (i) gorchmynion a wneir o dan adran 6(2), a
 - (ii) gorchmynion a wneir o dan adran 7(1) sy'n diwygio, yn diddymu neu'n addasu unrhyw Fesur Cynulliad, Deddf y Cynulliad neu Ddeddf Seneddol,

dim ond os oes drafft o'r gorchmyn wedi'i osod gerbron y Cynulliad a'i gymeradwyo drwy benderfyniad y Cynulliad, ac

- (f) ac eithrio—
 - (i) y rheini y cyfeirir atynt ym mharagraff (e), a
 - (ii) y rheini a wneir o dan adran 9(3),

maent yn agored i gael eu diddymu yn unol â phenderfyniad gan y Cynulliad.

Gwybodaeth Cychwyn

I11 A. 8 mewn grym ar 8.4.2011, gweler **a. 9(2)(b)**

9 Teitl byr a chychwyn

(1) Enw'r Mesur hwn yw Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011.

(2) Daw darpariaethau canlynol y Mesur hwn i rym ar y diwrnod ar ôl cael Cymeradwyaeth Frenhinol—

- (a) adrannau 1(4), 3(1) a 3(2), ond dim ond at ddiben galluogi materion i gael eu rhagnodi o dan adrannau 1(4)(c), 3(1) a 3(2), yn ôl y drefn honno,
- (b) adrannau 6, 7 a 8, ac
- (c) yr adran hon.

(3) Daw gweddill darpariaethau'r Mesur hwn i rym ar y cyfryw ddydd neu ddyddiau a benodir gan Weinidogion Cymru drwy orchmyn.

Gwybodaeth Cychwyn

I12 A. 9 mewn grym ar 8.4.2011, gweler **a. 9(2)(c)**

Statws

Mae'r fersiwn hon o'r hwn (hon) Measure yn cynnwys darpariaethau sy'n rhagolygol.

Newidiadau i ddeddfwriaeth:

Ar hyn o bryd nid oes unrhyw effeithiau heb eu gweithredu yn hysbys ar gyfer y Mesur Diogelwch Tân Domestig (Cymru) 2011.